

Гранекс-Прес

Інформаційний вісник ТОВ «Гранекс-Черкаси»

Дорогі пайовики!

Я маю багато що розповісти вам про рік, який минув, і про наші подальші плани. Головне – ми були й залишаємося оптимістами, а отже сміливо будуємо плани на майбутнє. В грудні минулого року я зустрівся із чудовою людиною – черкаським журналістом Юрієм Стригуном. Кілька днів узимку він провів на базі нашого господарства, об'їздив села, де живуть наші пайовики. Про це він пише трохи нижче. Я попросив Юрія редагувати наш 4-ий випуск газети «Гранекс-Прес». На мій погляд, Юрій написав про мене і мою думку трохи більше, ніж хотілося. Насправді за 10 років роботи в «Гранексі» я багато вчився. Особливо минулого року. Сподіваюся, вам сподобається наша спільна робота.

Зліва направо: Юрій Малишев, Денис Новіков, Сергій Ярміш, Андрій Капля, Том Ван Гої

Лариса ГОЛОВАНЬ: Якби всі платили податки так, як платить «Гранекс»

– Знаєте, чим компанія «Гранекс» відрізняється від інших орендарів? – запитує сільський голова села Деньги Золотоніського району Лариса Головань. – Найперше – вона законослухняна. Платить усі податки, які треба. Інколи й наперед. Якби всі платили так, як платить Том – ми би вже жили набагато краще.

«Гранекс» платить податки й надає громаді соціальну допомогу з розрахунку 150 гривень за гектар. Загалом набігає 300 тисяч гривень. Але інколи треба більшу суму. Потрібні подарунки дітям – будь-ласка. Цього року Деньгівська команда посіла четверте місце в чемпіонаті району з футболу. Том купує багато – форму, м'ячі, опікується командою. Його земляк Вім розвозить нам пісок та інші вантажі, за потреби допомагає сільраді. Команда «Гранексу» – просто молодці.

Юрій СТРИГУН

МИ МАЄМО МІЦНИЙ ФУНДАМЕНТ В УКРАЇНІ – ПОНАД 1000 ПАЙОВИКІВ

Як бельгійський фермер Том Ван Гої готувався смажити картоплю біля стадіону «Динамо» (Київ)

Під час зимової відлиги легковий «Фольксваген» із вантажним кузовом вляпується в калюжі, здимаючи мільйони бризок. На дамбі – ні душі. Ідемо з Черкас у село Деньги Золотоніського району.

За кермом – бельгійський фермер Том Ван Гої. Поруч – його товариш Вім. Том живе то в Україні, то в Бельгії. Вім – постійно на місці. Ван Гої орендує 2600 (станом на 25 квітня вже 2860 – ред.) гектарів землі в Деньгах, Богородному, Кропивні Золотоніського району та Малих Канівцях Чорнобаївського району. За останні роки інвестував у господарство близько 8 мільйонів євро.

– Юрію, нам незручно, але ти не будеш проти, якщо ми з Вімом говоритимемо фламандською? Нею нам легше планувати. Заодно будуть тобі безплатні курси, – хлопці сміються.

Я, звісно, не проти. Том – поліглот. Знає фламандську, англійську, німецьку, французьку, російську. Українською все розуміє, але ще не дуже вправно говорить.

Приїжджаємо в колишню тракторну бригаду. Тепер тут – адміністративне приміщення, склади, ангари й техніка.

Том спускається в їдальню. Кухар Наталія Силько чистить картоплю. Почищену картоплину кладе на механічний пристрій з високою ручкою.

Внизу – сито. Натискає на ручку. Порізана на дольки, як у ресторані «Макдональдс», картопля падає в сито.

Поруч – три ємності з киплячою олією. Кухарі занурюють порізану картоплю.

– Скільки градусів? – запитує Том. – Треба, щоб волога випарувалася, – пояснює мені. Видно, що він розуміється у цій справі.

– Сто сорок, – каже кухар Оксана Сущенко.

– Чудово, – резюмує. – Завтра везу картоплю в Київ. Там буде благодійна виставка кулінарних уподобань різних країн. Посольство Бельгії попросило мене приготувати. Картоплю смажимо двічі. Завтра після другої обробки вкриється хрусткою шкіркою і матиме неймовірний смак. Картопля – наша, деньгівська. Щороку купуємо 2 фури елітного насіння в Голландії. Наступного сезону з цих двох маємо 20 фур першої репродукції. Висаджуємо її в Україні. Даємо кожному пайовику по 20 кілограмів. Оце – сорт «Мелоді». Дуже смачна.

Закінчення на 2-ій стор.

СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНІ ВИТРАТИ. СОЦІАЛЬНА СФЕРА І БЛАГОУСТРІЙ

1	Деньги: ремонти, автопослуги, прибирання території, бетонувальні роботи, вуличне освітлення та інше	414 035,54 грн
2	Хвилівка: церква	244 007,30 грн
3	Кропивна: автопослуги, прибирання території, продукція в дитячий садок, спортивний інвентар в школу	104 040,56 грн
4	Кропивна: церква	27 340,06 грн
5	Богородатне: автопослуги, підлога для дитячого садка	24 902,85 грн
6	Канівці: спонсорська допомога літераторам та допомога при проведенні святкування	13 152,43 грн

МИ МАЄМО МІЦНИЙ ФУНДАМЕНТ В УКРАЇНІ — ПОНАД 1000 ПАЙОВИКІВ

Закінчення.

Початок на 1 сторінці

Після сніданку їдемо на склади. Вони тут, поруч із базою.

— Перед тим, як дати зерно людям, перевіряємо його, щоби не потрапило сміття. Згодом фасуємо. Кому у величезних мішках по тонні, кому — по півтонні. Інші хочуть фасоване по 50 кілограмів. Відвозимо додому й вивантажуємо, куди покаже господар. Для старших людей це дуже зручно. А нам приємно, коли люди задоволені.

Вийжджаємо за ворота й звертаємо ліворуч.

— Тут наші картопляні й цибулеві поля. Овочі ростуть на поливній площі 400 гектарів. Є свердловини й організовано полив. Дотримуємося стратегії: спочатку — зрошування, потім — зберігання й останній етап — переробка. Хочемо випускати продукцію з високою доданою вартістю. За планом через пару років збудуємо потужності із виробництва чіпсів. Упораємося із овочівництвом — візьмемося за тваринництво.

Том має одні з найвищих врожаїв у районі. Минулого засушливого року його пшениця дала від 60 до 70 центнерів із гектара.

ЇДЕМО У СУСІДНЄ СЕЛО КРОПИВНА. Проїжджаємо повз деньгівську церкву.

— Ми фінансували її будівництво. Спочатку стіни, дах, потім ремонт. Завершили будівництво й облагородимо територію. Я у дитинстві ходив із батьками до церкви. Досі пам'ятаю свій обряд хрещення.

Том має власну стратегію в сільгоспвиробництві. Розповідає про неї дорогою.

— В Україні може бути ефективним господарство, що має від 5 до 10 тисяч гектарів. В ідеалі це дватри села. Ти знаєш людей, люди знають тебе. Якщо олігархи мають сотні тисяч гектарів у своїх агрохолдингах — втрачають, бо перебувають далеко від села і не відчувають його пульс.

Згадує, як конкуренти насилують на нього безкінечні перевірки.

— Приїздить екологія, перевіряє законність свердловин, відділ охорони культурної спадщини закидає нам оранку курганів, які насправді були розорані ще в 60-х роках минулого століття. Словом, безліч їх. Я все розумію, але є межа. З гірким відчуттям мені залишається хіба радіти, коли вони приїжджають.

Я дивлюся на Тома з нимим запитанням.

— Справді, не дивуйся. Це ж безплатна перевірка. Тобі задурно все перевірять, вкажуть на недоліки, складуть приписи. Ми все виправимо й рухаємося далі. Усім, хто мені пропонує «кришу», кажу, що мені «криші» не треба. У мене є фундамент. Це — понад 1000 пайовиків. Ну й міцна команда однодумців. Люди бачать, що ми рухаємо Україну вперед. Для них найкращий результат — чесний, коректний розрахунок. За ці роки люди визнали багатьох орендарів. Мали з чим порівнювати. Зрештою, власники землі — місцеві селяни. Ми тільки орендуємо її. Мій батько говорить, що хто не вміє ділити — не вміє множити. Чим більше нас стримують, тим більше хочеться зробити якнайкраще.

Два роки тому частина селян з села Кропивна пішла від своїх орендарів до «Гранекса». (Станом на сьогодні компанія обробляє в селі 669 гектарів). «Гранекс» збудував у селі олійню, адміністративне приміщення й магазин.

— За нашою олією черги стоять, — каже робітник Володимир. Показує на сині 120-літрові бочки з олією. — Даємо на пай 30 літрів олії. Тричі очищуємо її. Влітку приїздили Томові однокласники з Бельгії. Я їх пригощав кукурудзяними пластівцями з медом.

Заходимо в адміністративне приміщення. За столом сидить колишній голова колгоспу в Кропивні Олександр Денисенко.

— У конкурентів як? — каже Олександр Іванович. — Управляючий показує — он купа зерна, йди

набирай. А ми самі перевіємо, привеземо, навантажимо й розвантажимо. Том часто приїжджає. Буває, стають люди носити мішки й він носить. А тепер порівняйте із нашими олігархами. От до Тома люди і йдуть.

ПОВЕРТАЄМОСЯ В ДЕНЬГИ.

— Треба пообідати, — каже Ван Гої.

Дорогою розпитую про враження, які залишилися в бельгійських друзів після відвідин України.

— Їх вразив український розмах. Розумієш, уся територія Фландрії — 14 тисяч квадратних кілометрів. Все злилося в одне велике місто — одна велика промислова зона. А тут — простір, роздолля. Безкрайні поля. Одне закінчилося — інше почалося. У селах кури гуляють на вулиці, корови пасуться. У Бельгії корову можна побачити тільки на фермі за загорожею.

Приїжджаємо на базу. Перед входом до їдальні бачу оголошення, яке зранку не помітив.

— ХТО НЕ ПРИБЕРЕ ПОСУД ЗА СОБОЮ — ШТРАФ.

Згадую, що зранку не прибрав чашку від чаю. Стає соромно, як у дитинстві. Кухарі подають борщ, смажену картоплю із сосискою, квашену капусту з цибулею і чай. Після кожної страви бігом несу брудну тарілку. Боюся, що оштрафують. Том сміється.

— Не бійся, ще нікого не оштрафували. Ти будеш першим!

Після обіду піднімаємося на другий поверх.

— Зараз познайомлю тебе із юристом Світланю. Велика удача, що вона працює в нашій компанії. Дуже кваліфікований спеціаліст.

— Днями маємо вступити в бізнес-товариство UNIC, — каже Світлана. Вона світловолооса, невисока на зріст. — Це об'єднання українських підприємств. Підписанти зобов'язуються працювати чесно: не давати і не брати хабарів. Об'єднання захищатиме їх від усякого тиску й рейдерства. Підтримує нас і посольство Бельгії.

Запитую секрет успіху власника підприємства.

— Том у півсотні працівників був удома, — каже Світлана. — Гостював, дивився як живуть. Його телефон має кожен. Будь-ласка, дзвони і вирішуй свої проблеми.

ПО ОБІДІ РУШАЄМО В МАЛІ КАНІВЦІ. Це — в Чорнобаївському районі.

— Якось побачив людей, які приїхали мікроавтобусом на наше третє поле в Деньгах. Збирали некондиційну картоплю, — розповідає дорогою бельгієць. — Казали, як у вас добре. А в нас багато людей не хочуть продовжувати угоду із місцевим СТОВ. Ми поїхали туди. Зазвичай помічаємо одну постійну особливість: як тільки пайовики виказують невдоволення й не хочуть продовжувати угоду, нинішній орендар наймає нібито «фахівців» або навіть сам придумує нові «альтернативні» компанії. Так перекачують активи із пустого в порожнє. Господар залишається той самий, а вивіска — нова. Або ще гірше — перепродують права оренди. Люди не розуміють, які домовленості здійснюються у них за спиною.

Ми щороку підвищуємо оренду плати. Зараз вона — 10%. Тут усе логічно — грошова оцінка землі третій рік не змінюється, а долар потихеньку зростає. Продаємо зерно в доларовому еквіваленті. Ціни на світових ринках зараз не надто високі, але в гривнях щороку маємо більше. Грошей і нам не вистачає — то будівництво, то техніка. Але платити орендодавцям 10% цілком реально. Незрозуміло тільки, чому конкуренти вперто тримають ціну на рівні 6-8%.

Мое щастя не вимірюється в гектарах чи грошах. Хочу дружно жити з усіма, будувати те, що намітили, не в шкоду якійсь людині, а для загального блага. Я приїхав будувати, а не нищити країну.

Люди мене попереджають. Мовляв, Україна — не Бельгія. Я знаю, навчили вже. Але хочеться

створити справжню конкуренцію, спонукати інші господарства тягнутися, пропонувати кращі умови. Конкуренція — єдиний справжній стимул для розвитку. Є правило «80-20». Як відомо, монополія — це погано. Ми маємо в Деньгах 80% орендованої землі. Це означає, що пайовики мають вибір, куди віддати землю. Всі жителі одного села не можуть бути уболівальниками київського «Динамо». Треба дати людям можливість облівати і за інший клуб. Розвиток є там, де є конкуренція. А ще важливіше — де повага до конкурента і до пайовиків.

ПІДЇДЖАЄМО В МАЛІ КАНІВЦІ. З одного боку магазин, з іншого — контора. Тут з пайовиками працюють дві жінки — Інна Очеретня та Надія Зінич.

— Якось улітку так само приїхала машина й з неї вийшов хлопець, який говорив із акцентом. Ми зразу зрозуміли — іноземець, — розповідає Інна. — Том просто перевернув наші уявлення про керівника. Це не насуплений і набурмосений дядько, який усім незадоволений, і якого всі бояться. А відкритий і простий чоловік. Запросив нас до себе на роботу. Спочатку платив мінімальну зарплату, тепер — середню в країні.

— Коли Том скликав збори, приїхали люди із дальніх сіл — Мельники, Крутьки, Журавлине. Кажуть, хочемо почути людину з Європи.

До контори заходить жінка років 60.

— Я вас на тих зборах захищала, — каже.

— Це Юлія Іванівна, — пояснює Інна. — Вона віддала свій пай іншому орендарю. Таких багато було в селі. Але минуло півроку. Тепер вони ходять, дзвонять. Питають, а як до вас перейти? Побачили, хто є хто. Як ото зерно відсіялося від половини.

Інна стверджує, що місцева еліта ніяк не може порозумітися з Томом.

— Він не грає у всі їхні підкилимні ігри. Не визнає їхніх правил. Вони нутром чують у ньому чужака. Кажуть: «Якщо хочете в нас забрати паї, то віддайте кому-небудь, тільки не бельгійцю!»

За годину повертаємося в Черкаси. Том і Вім обговорюють свій робочий день.

Юрій СТРИГУН

АНАТОЛІЙ ВОРОПАЙ ЗБЕРІГАЄ ФОТОГРАФІЮ, ЯКІЙ 137 РОКІВ

65-річний Анатолій Воропай усе життя працював у Деньгах. Зараз він — інженер-землевпорядник у ТОВ «Гранекс-Черкаси». Однак місцеві знають його як краєзнавця. Анатолій Юхимович розповідає про своє життя: службу в Тбілісі, роботу в колгоспі й поїздку до Бельгії.

— Після Деньгівської школи я пішов служити в армію, — продовжує він. — Частина стояла в столиці Грузії Тбілісі. Відтоді мені не треба розповідати про особливу дружбу між українцями й грузинами. Я бачив її наяву. Досі пам'ятаю, як зустрічалися тбіліське й київське «Динамо». Після матчу обов'язкова подія — бенкет у ресторані готелю «Іверія».

З армії Анатолій Юхимович повернувся в Деньги. Працював інженером, був головою профкому, проводив газ у село. Згадує часи, коли в селі з'явився Марк Ван Гої — батько Тома.

— Це було на початку 2000-х. Тома з батьком спочатку бельгійцями ніхто не звав. Казали: «Німці прийшли». Розповсюджували неймовірні чутки. Мовляв, німець ваших жінок відбере. Або ліс ваш

вирубає, — сміється мій співбесідник. — Зараз, коли пройшли роки, вважаю, що прихід батька й сина Ван Гої — неймовірний наш успіх. Том платить нам офіційну зарплату. З усіма відрахуваннями, як має бути. Він поважає наші закони, чого українські олігархи робити не хочуть. Точно знаю, що в перші роки сусідні латифундисти сходили люттю на нього. Вони й зараз сходять, — посміхається. — Але тоді сичали: «Навіщо стільки людям платиш? Ти їх розбещуєш». Але Том нікого не слухав.

Два роки тому Анатолій Воропай уперше побував за кордоном.

— Том дуже гостинний. Сам любить ходити в гості і друзів запрошує. Тут побував у гостях ледь не в півсотні пайовиків. А потім запросив усіх до Бельгії. Це було неймовірно. Деякі, правда, казали: «А що я там не бачив?». Але решта були в захопленні.

Анатолій Юхимович усміхається. Видно, що ці спогади для нього приємні.

— Поїхало нас чоловік двадцять п'ять. Жили в готелі. Обідати ходили в місцеві ресторани. Том запрошував і до власного будинку. У Бельгії найбільше вразив порт у місті Антверпен. Це величезна перевалка. Можна сказати, морські ворота в Європу. Гігантські танкери, контейнеровози. Все гуде, шумить, працює цілодобово. Але ж і дисципліна. Так просто, як нашими полями, ніхто не покатається. Навіть власникам треба показати доку-

Батько бачив справжню війну

— Мій батько пройшов війну, — розповідає Анатолій Юхимович. — У 1943 йому було 26 років. Як тільки звільнили Лівобережжя, його відразу призвали до армії. Оскільки був грамотний — не кинули в м'ясорубку на Дніпрі, як решту сіропіджачників, а залишили на певний час писарем. Але далі воював простим рядовим, ніяких привілеїв не мав. На уроках у школі (а він був учителем історії) розповідав про героїчний похід Червоної Армії, але знав і справжню історію: як коней міняли на американські вантажівки «студебекери», як їли американську тушонку із американським шпиком. Шинель була із американського сукна. Ніколи перед атакою не пив горілки — знамениті «наркомівські сто грам». П'яні потім лізли під кулі. Розказував, як безбожно гнали тисячі солдатів на штурм рейхстагу, який можна було знищити одним авіаційним нальотом.

мент, отримати перепустку.

Воропай запам'яталося місто Гент.

— Старовинні церкви, замки, цегляні будинки, в яких бельгійці живуть із покоління в покоління. У людей немає тяги до зовнішньої розкоші. Ніяких тобі палаців. Мають усе, що необхідне для життя. Класичних українських сіл немає — хутори. Але сільського населення дуже мало. 98% жителів Бельгії — городяни. Із покоління в покоління люди розвивають власний бізнес. Прадід, дід, батько й син

Анатолій Юхимович Воропай

працюють м'ясниками. Інші — фритюрниками — смажать картоплю. Супермаркети ломляться від м'яса. І його постачають не великі м'ясокомбінати, як у нас, а невеликі сімейні ферми.

Анатолій Юхимович збирає історичні матеріали про історію села й навіть окремих його кутків з доісторичних часів і до наших днів. Має унікальну колекцію старовинних фотографій. Найбільше пишається знімком прадіда — георгієвського кавалера. Його зробили в 1887 році.

71-річний Леонід Кравченко 52 роки працює фельдшером в селі Кропивна Золотоніського району. Чоловік має лише один запис у трудовій книжці.

— Я народився неподалік у селі Кривоносівка, — згадує. — З дитинства тягло на медицину. Пригадую, як малим грався з друзями на вулиці. Добре пам'ятаю, що вже тоді «виписував» їм рецепти та довідки про непрацездатність. Але медиком усе ж став випадково. Після 8-го класу здав іспити й вступив до Київського електромеханічного технікуму, що на Львівській площі. Був би й там залишився, але приїхав на кілька днів додому. Знайомий підговорив мене поступити в Черкаське медичне училище.

— До Черкас квиток коштує 90 копійок, а до Києва — три рублі, — сказав.

Я згадав про свою сліпу матір. Дуже вже хотілося її вилікувати. Екзамен в медучилищі були на два тижні пізніше. Я поїхав до Києва, забрав документи й поступив у Черкаси. Наука давалася мені легко. Коли зустрічаю однокурсників, здається, вони й зараз попросять списати.

За 52 роки практики Кравченко врятував багато життів.

— Траплялося всякого, — згадує. — Хоч від нас до Золотоноші лише 10 кілометрів, але в 60-70 роки добиратися було складно. Все робилося на місці. Якось лікував Віру Реготун. Жінку покусали бджоли з власної пасіки. У неї стрімко падав тиск, вона запухла й задихалася. Добре, що її чоловік застав мене вдома. Зробив кілька ін'єкцій внутрішньовенно. Врятував. Зараз жінці 80 років, а її чоловіку — 90. Досі тримають пасіку.

У 70-х роках у сільському ФАПі прийняв майже півсотні пологів. Зараз ці люди чи не всі виїхали з села. Хоча інколи зустрічаю. Дня-

ЛЕОНІДА КРАВЧЕНКА В КРОПИВНІ КЛИЧУТЬ «ПРОФЕСОРОМ»

Він ставить безпомилкові діагнози

Леонід Кравченко має 52 роки медичного стажу

ми бачив Олега Короля. Чоловік живе й працює в Іспанії. Приїжджає вкрай рідко. А він для мене лишився маленьким хлопчиком, якому я поміг з'явитися на світ. Іншим разом урятував односельця від алкогольної інтоксикації. Випадок був важкий. Викликали лікаря із Золотоноші — Івана Хорощуна. Дуже кваліфікований був спеціаліст. Опановував медицину ще за царської Росії. Він приїхав, подивився й каже:

— Якби не ти, я би уже цього пацієнта не врятував.

Кравченкові довелося лікувати хворі зуби, суглоби, зашивати рані й різані рани.

— Зашивати навчився прямо тут, у селі. Опанував швидко.

Леонід Миколайович шкодує, що не вдалося здійснити свою

давню мрію — стати лікарем.

— Чотири рази поступав до Київського медінституту. Дуже любив Київ і мріяв там учитися. Інших міст не визнавав. Але щоразу не проходив за конкурсом. Востаннє мені порадили перейти вчитися на санітарного лікаря. Але я хотів бути окулістом. Дуже жалів маму. Вона застудила очі, коли я мав 5 років. Раптово осліпла. Мені було боляче на неї дивитися. Зараз такі хвороби лікуються просто — досить прокапати атрофіном і за 10 днів зір відновиться. А тоді, — махає рукою. — Словом, санітарним лікарем я бути не захотів. Повернувся сюди. Маю 52 роки стажу.

Кравченко згадує, що через свою професію довго не міг одружитися.

— З майбутньою дружиною зустрічався 8 років. Познайомився в Кропивні. Але ніяк не міг нагріти собі місце. Тільки піду до когось на квартиру, як тут уночі трапляється виклик. Треба бігти. Господарям не подобаються нічні візитери, вони дуються. Боявся, женитися, бо будь-якої миті могли забрати до армії. Але згодом вийшла постанова, що дітей інвалідів до війська не беруть. Моя мама мала першу групу. Вже тоді я одружився. Нині прожили разом 44 роки. Маємо дорослих сина й доньку.

У 1986 році Леоніда Миколайовича мобілізували в Чорнобиль.

— Жили й ночували прямо на стадіоні в наметах, — згадує. — Займалися дурницями. Рахували собак і корів, яких покидали

господарі. Згодом військові знищували їх. Зі мною багато було випадкових людей, які мали медичну освіту, але й дня не працювали за фахом. Гребли усіх під одну гребінку. Був на ліквідації аварії три тижні. Зараз, слава Богу, хоч пенсії трохи добавили.

Кравченко має подяки від міністерства охорони здоров'я СРСР, України, обласної та районної адміністрацій.

— Миколайович — лікар від Бога, — каже 77-річна Марія Скляр. Як він поставив діагноз — то вже можна не перевіряти. Якось знайома поїхала на прийом до професора. А перед цим заходила до Кравченка. Отой діагноз, що поставив Миколайович, згодом повторив і професор. Слово в слово. То ми нашого фельдшера в селі так і кличемо «професор». Він усе вмів, за все береться. Добре пам'ятаю, як наприкінці 60-х він щойно з'явився в селі. Якраз знепритомнів чоловік. Викликали лікаря із Золотоноші. Той подивився на непритомного й каже:

— Я не вмію вколоти у вену. А ви зможете?

— А чого ж не зможу! — говорить Миколайович.

І сам усе зробив. Одне погано — зараз у нашого лікаря ноги сильно болять. Важко ходити. Всі 52 роки йому обіцяли транспорт. А дали лише раз — коня й підводу. Досі мусить всюди ходити пішки.

Леонід Миколайович залишати роботу поки не збирається. Тим паче, що молодь не дуже рветься працювати в селі.

Юрій СТРИГУН

БОЙОВИКИ РОЗГРАБУВАЛИ ХАТУ ВІТАЛІЯ СКЛЯРА

58-річний Віталій Скляр працює охоронцем в селі Кропивна Золотоніського району. Чоловік більше 30 років прожив на Донбасі — в Слов'янську Донецької області та Брянці Луганської. Зустрічає на порозі батьківської хати в селі Кропивна. Одягнутий у жовто-синю олімпійку. Має під два метри зросту. На обличчі — довгі козацькі вуса.

Проблеми у Віталія почалися весною 2014 року.

— Коли тут був Майдан, то там — анти-майдан. Народ ненавидів Україну. Чекали приходу Росії. У самій Брянці боїв не було, чуно було лише канонаду з-під Дебальцевого. Але в нас були 5 чи 6 блокпостів сепаратистів. Стояли обкурєні, п'яні з автоматами. Вимагали гроші: «Дайте 20 гривень, бо нам зарплати не платять», — побивалися.

Влітку, коли стало зрозуміло, що війна затягується, Віталій вирішив переїхати на

батьківщину — в Золотоніський район.

— Я поїхала першою ще в липні, — згадує дружина Наталія. — Проукраїнських патріотів у місті було мало. Вони боялися, бо більшість наполегливо чекала росіян. Навіть у нашій родині стався розкол. Сестра з родиною втекла в Росію, а я — в Україну. Коли дзвонюємося, про політику намагаємося не говорити, бо посваримося на все життя.

Влітку в Брянці вже господарювали ко-

Я працював міліціонером у Брянці все свідоме життя. Це за 60 кілометрів від Луганська. Там одружився й збудував дім. Після виходу на пенсію працював охоронцем у місцевому електромеханічному ліцеї. Ніколи не приховував любові до України. Над власним будинком вивісив жовто-блакитний прапор. Ще до Революції Гідності місцевих це неабияк дратувало. Коли був у дворі, чув як вони плювалися, проходячи повз мій будинок: «От гад, ідіот ще й прапор вивісив!».

заки отамана Дрьомова.

— Я із дому не виходив, щоби не потрапити на очі сепаратистам, — каже Віталій. — Вони відразу відправили би мене у підвал. Хліб і харчі носили кілька знайомих, які не відвернулися. Решта робили вигляд, що мене не знають. Ніби 1937 рік прийшов. Так дотерпів до жовтня. Тоді вирішив виїжджати. Ще влітку розрахувався з роботи. Хоча просили залишатися й «працювати в молодій республіці». Для мене це було неприйнятно. Зрадити Україну — ніби зрадити матір. У жовтні все ж вирішив виїхати назавжди. Забрав лише документи й одяг. Ні телевізора, ні ноутбука не брав. На блокпостах, якби побачили комп'ютер, сказали би, що я шпигун

Одна із вулиць окупованої Брянки

і вивожу цінну інформацію на жорсткому диску. Тоді вже все місто захопили козакі й регулярні російські війська. Займали всі гуртожитки. Мій будинок захопили й розграбували бойовики. Що там зараз — не уявляю. З місцевими не хочу підтримувати жодних стосунків. Навіть викинув картку зі старим номером мобільного телефону. Знати їх більше не хочу.

— Час від часу мені телефонують із місцевого водоканалу, — каже Наталія Скляр. — Просять заплатити борги за воду. Кажу, хай платять ті, хто тепер там живе.

Родина каже, що це стародавні українські землі.

— В центрі міста говорили російською, бо на Донбас приїхало багато росіян, що працювали на місцевих промислових підприємствах. А на околиці — вже українська мова. Села — українські. Як хтось приїздив із півночі Луганської області — Біловодського, Сватівського, Білокуракинського районів — говорили тільки українською. Навіть тамтешні цигани — всуціль україномовні. Раніше ж як було? Після Голодомору на Луганщині пустою стояли цілі села. Туди завозили росіян і розселяли компактно. А якщо із Західної України завозили українців, то їх селили не густіше ніж 3-4 родини на великий багатоквартирний будинок. Ще за Радянського Союзу політика асиміляції іноземців жила й процвітала.

Донька Скляра працює помічником судді в Черкасах. Разом із дорослими в село приїхав і чотирирічний онук.

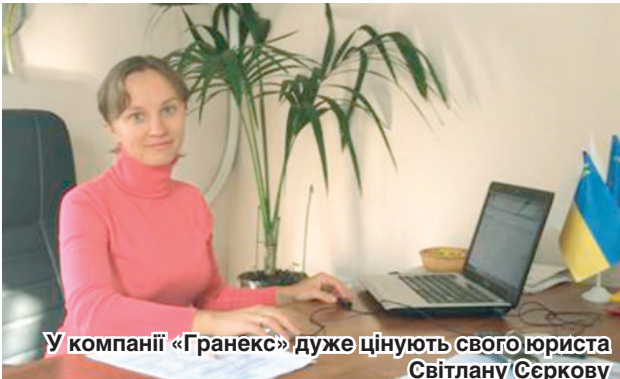
— Коли він родився — гриміла канонада, — згадує Наталія. — Але ми встигли забігти до РАЦСу й узяти свідоцтво про народження. Так що Мішаня в нас — повноцінний громадянин України.

Віталій проводжає нас до порогу. Фотографуватися відмовляється. Каже, що це не на часі.

Юрій СТРИГУН

У ВАС Є ПАЙ? ЗНАЙТЕ

Юрист Світлана Сєркова спеціалізується на земельному законодавстві. Ми вирішили поставити їй кілька найпоширеніших запитань.

У компанії «Гранекс» дуже цінують свого юриста Світлану Сєркову

Хто успадкує землю: всі в чергу

– Яким чином можна оформити право власності на земельну ділянку?

– Спадкування земельної ділянки здійснюється за законом або заповітом. Спадкоємцем за заповітом є особа, визначена у заповіді. У разі відсутності заповіту, визнання його недійсним, неприйняття спадщини або відмови прийняття іншими спадкоємцями заповіту, а також у разі не охоплення заповітом усієї спадщини, здійснюється спадкування за законом. Спадкоємці поділяються на декілька черг і кожна з них успадковує майно лише у разі, якщо попередня черга його не успадкувала.

– Які є черги?

– Цивільним кодексом України встановлені наступні черги:

1-ша: діти спадкодавця, також і зачаті за життя спадкодавця та народжені після його смерті. Той з подружжя, який його пережив, та батьки.

2-га: рідні брати та сестри спадкодавця, його баба та дід як з боку батька, так і з боку матері.

3-тя: рідні дядько та тітка спадкодавця.

4-та: особи, які проживали зі спадкодавцем однією сім'єю не менш, як п'ять років до часу відкриття спадщини.

5-та: інші родичі спадкодавця до шостого ступеня споріднення включно, причому родичі ближчого ступеня споріднення усувають від права спадкування родичів подальшого ступеня споріднення.

– Що робити далі, коли спадкоємці визначилися?

– По-перше, подати державному або приватному нотаріусу заяву про прийняття спадщини. Така заява подається особисто нотаріусу за місцем відкриття спадщини. Цивільний кодекс України встановлює шестимісячний строк для прийняття заяви про прийняття спадщини. Такий термін обрховується з дня смерті спадкодавця або з дня, з якого він оголошується померлим. Місцем відкриття спадщини вважається останнє місце проживання померлого. Якщо таке місце проживання невідоме, місцем відкриття спадщини є місце перебування нерухомого майна або основної його частини.

По-друге, дізнайтеся, чи внесені відомості про земельну ділянку до Державного земельного кадастру, чи є документи, що підтверджують право власності померлого на земельну ділянку, чи присвоєний земельній ділянці кадастровий номер.

Отримати офіційну інформацію можна, звернувшись до відповідного територіального органу Держгеокадастру України.

– Що робити, коли мине 6 місяців?

– Необхідно звернутися до нотаріуса, якому було подано заяву про прийняття спадщини. Нотаріус зобов'язаний зареєструвати ваше право власності у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, та видати Свідоцтво на право власності на земельну ділянку. З цього моменту ви є повноправним власником успадкованої земельної ділянки.

– А якщо людина не встигла?

– Оформити право власності на земельну ділянку в порядку спадкування можливо лише у разі, якщо право власності на неї було оформлено спадкодавцем належним чином, іншими словами, – є документ, який підтверджує зазначене право власності.

Часто трапляється, що рішення про приватизацію земельної ділянки прийнято, але спадкодавець оформити відповідний державний акт або свідоцтво про право власності не встиг. У такому разі спадкоємцеві необхідно звернутись до суду із позовом про визнання права власності на земельну ділянку у порядку спадкування.

Знайшов корисні копалини на своїй землі – забори

– Які гарантії захисту прав на землю?

– Питання захисту прав у сфері земельних правовідносин залишається важливим та актуальним для власників земельних часток (паїв).

Важлива конституційна гарантія щодо захисту прав на землю міститься у ст. 14 Конституції України, яка передбачає, що земля є основним національним багатством, яке перебуває під особливою охороною держави. Водночас гарантується право власності на землю. Воно набувається і реалізується громадянами, юридичними особами та державою виключно відповідно до закону.

У власників землі є різ-

номанітні права, але вони взаємопов'язані між собою.

– Які вони?

– Частиною 1 ст. 78. Земельного кодексу України визначено, що «право власності на землю – це право володіти, користуватися і розпоряджатися земельними ділянками», а частина 2 цієї статті говорить: «Право власності на землю набувається та реалізується на підставі Конституції України, цього Кодексу, а також інших законів, що видаються відповідно до них».

Стаття 90 Земельного кодексу України чітко визначає права на земельну ділянку.

Власники земельних ділянок мають право:

а) продавати або іншим шляхом відчужувати земельну ділянку, передавати її в оренду, заставу, спадщину;

б) самостійно господарювати на землі;

в) власності на посіви і насаджень сільськогосподарських та інших культур, на вироблену сільськогосподарську продукцію;

г) використовувати у встановленому порядку для власних потреб наявні на земельній ділянці загальнопоширені корисні копалини, торф, лісові насадження, водні об'єкти, а також інші корисні властивості землі;

г) на відшкодування збитків у випадках, передбачених законом;

д) споруджувати житлові будинки, виробничі та інші будівлі і споруди.

Відповідно до ч. 2. статті 373 Цивільного кодексу України «Право власності на землю гарантується Конституцією України»; частина 4 вищевказаної статті зазначає, що власник земельної ділянки має право використовувати її на свій розсуд відповідно до її цільового призначення, а частиною 5 передбачено, що власник земельної ділянки може використовувати на свій розсуд все, що розташоване над і під поверхнею цієї ділянки, якщо інше не встановлено законом та якщо це не порушує прав інших осіб.

Основне невід'ємне право власника – самостійно господарювати на своїй земельній ділянці, здійснювати безпосередню її експлуатацію. Однак самостійне використання землі – це не тільки право, але і обов'язок власника. Крім того, він має право і зобов'язаний використовувати землю саме у тих цілях, для яких вона призначена.

Обжинки-2017. Аквагрим

Земельна ділянка (як річ, як об'єкт права) – це правова фігура, правова абстракція. Такими ж правовими абстракціями є, скажімо, «водойми», «ліси» та ін. Таким чином, земельна ділянка це не «фрагмент природи», а позначена на карті, в документації із землеустрою, в земельному кадастрі частина поверхні і «прикріпленого» до неї простору (вглиб і вгору).

Зареєстрував – тільки тоді користуйся

Стаття 626 Цивільного кодексу України передбачає поняття та види договору. Частиною 1 передбачено: «Договором є домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків», а частиною 3 визначено: «Договір є двостороннім, якщо правами та обов'язками наділені обидві сторони договору». Ч.1 статті 628 ЦКУ визначає: «Зміст договору становлять умови (пункти, визначені на розсуд сторін і погоджені ними, та умови, які є обов'язковими відповідно до актів цивільного законодавства».

– Як правильно оформити договір оренди землі і чому необхідно підписувати та реєструвати договір оренди?

– Договір укладається між власником землі та орендарем у письмовій формі та починає діяти з моменту підписання його сторонами. А право оренди земельної ділянки починає діяти з моменту реєстрації. За бажанням однієї із сторін він може бути посвідчений нотаріально.

– Що означає державна реєстрація договору?

– Треба розділяти момент укладення договору оренди та момент державної реєстрації права оренди, що за ним ви-

никає, оскільки вони мають принципово різні юридичні наслідки. Так, сторони, дійшовши згоди щодо всіх істотних умов договору оренди землі, складають і підписують відповідний письмовий документ. Але підписання договору не означає, що орендар може вже користуватися земельною ділянкою. Відповідне право в нього виникає з моменту його державної реєстрації.

Крім того, якщо сторони вказали, що договір діє певну кількість років з моменту підписання, то незалежно від часу зі сплином якого була зареєстрована оренда, її дія не може перевищувати строку чинності договору.

– Що треба вказувати у договорі? Які істотні його умови?

– Істотними умовами договору оренди землі є (ч. 1 ст. 15 Закону України «Про оренду землі»):

1) об'єкт оренди (тобто земельна ділянка з визначенням її кадастрового номера, місця розташування, розміру земельної ділянки);

2) строк дії договору (строк дії договору визначається сторонами договору);

Відповідно до ст. 19 Закону України «Про оренду землі» при визначенні строку дії договору оренди землі необхідно враховувати: строк дії договору оренди земельних ділянок визна-

чається з урахуванням періоду ротації основної сівозміни згідно з проектами землеустрою.

3) орендна плата (із зазначенням її розміру, строків, порядку її внесення і перегляду, доцільно визначати відповідальність за несплату орендної плати).

За згодою сторін у договорі оренди землі можуть зазначатися інші умови.

– Якими можуть бути строки договору оренди та вартість оренди землі?

– Мінімальний термін оренди для земельних ділянок сільськогосподарського призначення становить 7 років, а максимальний – 50 років та підлягає обов'язковій реєстрації договору.

Розмір орендної плати за землю встановлюється за згодою сторін. Проте ця сума не може бути меншою за 3% вартості земельної ділянки, – норма закону!

– Чи можна змінити умови договору або розірвати його?

– Зміна умов договору оренди землі чи розірвання цього договору здійснюється за взаємною згодою сторін.

У разі недотримання згоди щодо зміни умов договору чи його добровільного розірвання спір вирішується в судовому порядку.

Розірвання договору оренди землі в односторонньому порядку не допускається, окрім випадків, коли така можливість прописана у самому договорі.

СВОЇ ПРАВА

Хоч орендар
і не платить
— договір
розірвати
не можна

— Яка форма орендної плати та порядок її виплати?

— Орендна плата вноситься щорічно до 31 грудня кожного відповідного року шляхом перерахування коштів через фінансові установи на картковий рахунок Орендодавця, зазначений у реквізитах цього Договору.

Орендодавець має право отримати орендну плату особисто в касі Орендаря за умови подання заяви довільної форми. Заява є дійсною до 31 грудня кожного відповідного року. Для отримання орендної плати Орендодавець повинен з'явитись за місцем перебування Орендаря.

За згодою сторін розрахунки щодо орендної плати за земельну ділянку можуть також здійснюватися у натуральній формі. В такому разі про здійс-

Обжинки-2017. Виступає фольклорний аматорський колектив «Надвечір'я» (с. Благодатне)

нення розрахунків у натуральній формі Орендодавець повинен надати Орендарю відповідну заяву довільної форми.

У разі отримання Орендарем відомостей про смерть Орендодавця орендна плата депонується на рахунках Орендаря до звернення спадкоємців Орендодавця. Після звернення спадкоємців Орендодавця до Орендаря та надання правостановлюючих документів на земельну ділянку Орендар зобов'язаний виплатити належну до виплати суму орендної плати.

— Чи є підставою для розірвання договору оренди систематична несплата орендної плати?

— Звертаю вашу увагу, що розірвання договору оренди землі в односторонньому порядку не допускається, якщо інше не передбачено законом або договором (ч. 4 ст. 31 Закону України від 06.10.1998 р. № 161-XIV «Про оренду землі», далі — Закон № 161). Тобто цього зробити не можна, якщо в договорі оренди земельної ділянки чітко не прописано право сторін розірвати договір в односторонньому порядку.

Але, підставою для припинення права користування земельною ділянкою є систематична несплата орендної плати (ст. 141 Земельного кодексу України, далі — ЗКУ). При цьому підставою для достроково-

го розірвання договору оренди в таких справах суди визнають саме систематичну, тобто неодноразову (два та більше разів), несплату орендної плати у строки, встановлені договором. Отже, якщо договором оренди передбачена сплата орендної плати щорічно, то систематичною може бути визнана несплата протягом 2 і більше років. Якщо сплата орендної плати передбачена щомісячно, то, відповідно, несплата протягом 2 і більше місяців може бути визнана систематичною. Якщо ж має місце лише затримка виплати орендної плати — це не є підставою для розірвання договору оренди в судовому порядку.

Всі — в суд

— Як захистити свої права?

— Захист прав громадян та юридичних осіб на земельні ділянки здійснюється шляхом:

- а) визнання прав;
- б) відновлення стану земельної ділянки, який існував до порушення прав, і запобігання вчиненню дій, що порушують права або створюють небезпеку порушення прав;
- в) визнання угоди недійсною;
- г) визнання недійсними рішень органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування;
- д) відшкодування заподіяних збитків;
- е) застосування інших, передбачених законом, способів.

— До кого можна звернутися за захистом своїх порушених прав?

— Захист прав на землю здійснюється місцевими, господарськими або третейськими судами, а також органами місцевого самоврядування та виконавчої влади з питань земельних ресурсів.

Тепер детальніше розглянемо компетенцію кожного з визначених органів. Виключно судом вирішуються земельні спори з приводу володіння, користування і розпорядження земельними ділянками, що перебувають у власності громадян і юридичних осіб, а також спори щодо розмежування території сіл, селищ, міст, районів та областей.

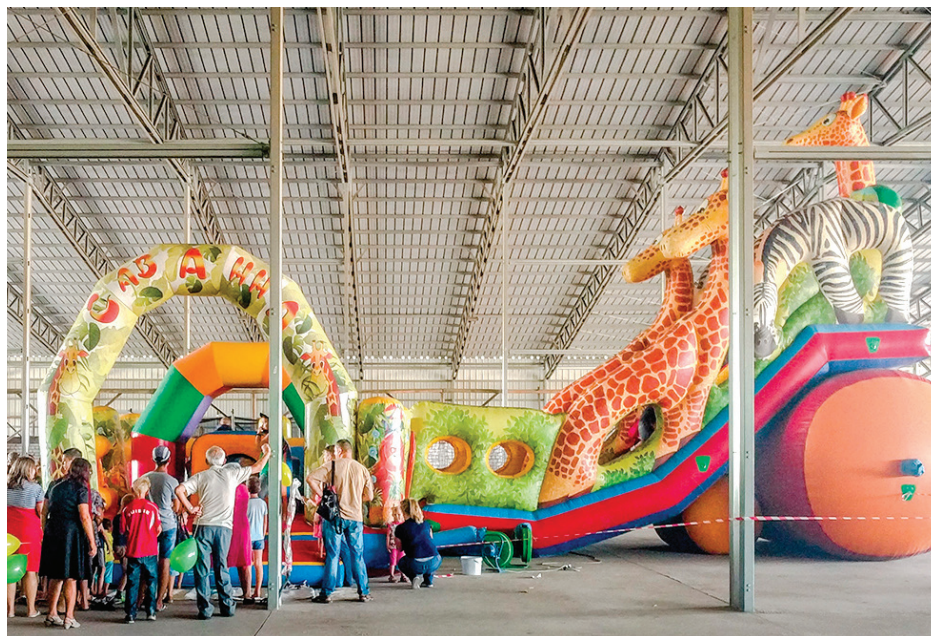
Органи місцевого самоврядування вирішують земельні спори у межах населених пунктів щодо меж земельних ділянок, що перебувають у власності і користуванні громадян, та додержання громадянами правил добросусідства, а також спори щодо розмежування районів у містах.

Органи виконавчої влади з питань земельних ресурсів вирішують земельні спори щодо меж земельних ділянок за межами населених пунктів, розташування обмежень у використанні земель та земельних сервітутів.

ВАЖЛИВО. У разі не згоди власників землі з рішенням органів місцевого самоврядування, органу виконавчої влади з питань земельних ресурсів спір вирішується судом.

Обжинки-2017. Ми були безмежно раді кількості людей, які прийшли розділити з нами радість свята

Обжинки-2017. Діти радісно стрибають на батуті

ОГОЛОШЕННЯ

Шановні орендодавці ТОВ «Гранекс-Черкаси»!

ТОВ «Гранекс-Черкаси» з 2016 року співпрацює з «Ощадбанком» України шляхом користування послугою надсилання орендної плати та оплати оранки через систему грошових переказів «Швидка копія».

Для отримання грошового переказу вам необхідно:

вказати правильно номер у заяві на виплату орендної плати; отримати смс-повідомлення з контрольним номером;

звернутися до найближчого відділення «Ощадбанку» з паспортом та контрольним номером для отримання коштів.

Нагадуємо, що вказаний грошовий переказ необхідно отримати протягом місяця з моменту отримання смс-повідомлення.

Цей вид переказу не передбачає відкриття рахунку та накопичення.

З повагою Том Ван Гої

Шановні пасічники Чорнобаївського району!

З метою належної організації встановлення та облаштування вуликів на землях, що перебувають в оренді ТОВ «Гранекс-Черкаси» в адміністративних межах Великоканівецької сільської ради, 16 травня 2018 року товариство організує зустріч з пасічниками в офісі товариства у с. Малі Канівці для підписання меморандуму.

Запрошуємо всіх охочих.

Більше можете дізнатися, зателефонувавши 097-326-95-46 (Інна Очеретня).

Шановні пасічники Золотоніського району!

З метою належної організації встановлення та облаштування вуликів на землях, що перебувають в оренді ТОВ «Гранекс-Черкаси» в адміністративних межах Денківської та Кропивнянської сільської ради, 17 травня 2018 року товариство організує зустріч з пасічниками в конторі товариства, що розташована у с. Деньги за адресою: вул. Центральна, 127, для підписання меморандуму та визначення правил співробітництва.

Запрошуємо всіх охочих.

Більше можна дізнатися, зателефонувавши 067-470-57-09 (Світлана Серкова).

В Україні дотримуємося тих самих критеріїв якості, що і в Західній Європі

— Вперше я приїхав в Україну 2002 року, — згадує Том Ван Гої. — Але більш-менш постійно тут з 2008 року. Сіяли звичні для українців культури — пшеницю, кукурудзу, ячмінь, соняшник. У 2011 році вперше спробували посадити картоплю. Із Бельгії я запросив мого товариша й земляка — Віма. Він фермер у 4-5 покоління. На інтуїтивному рівні відчуває, коли треба посадити, коли полити й зібрати. Для експерименту взяли 13 гектарів. Результат був 50 на 50. Тепер ми при звичаїлися до клімату й нарощуємо об'єми виробництва. Наступного року посадили вже 20 гектарів. Збудували овочесховище на 2000 тонн. Обладнали полив. Зараз маємо під картоплю щорічно 120-150 гектарів. Плануємо розширити цю площу щонайменше вдвічі.

— Можливо, будете садити рідкісні в Україні культури. Спаржу чи шафран?

— Ми не хочемо халатися за все, що раптом стає модним. Краще робитимемо те, що вміємо й знаємо. В чому відчуваємося майстрами своєї справи. Тому зосередимося на картоплі й цибулі. В цьому році сіємо столовий буряк. Можливо, в майбутньому — моркву.

— Овочі реалізуйте тут, чи везете на продаж у Європу?

— Майже все продаємо тут. Дотримуємося філософії ресторанів «Макдональдс». У будь-якій країні вони все роблять на одному надзвичайно високому рівні якості. Не можна сказати, що в США один «Макдональдс», а в Україні чи Франції — зовсім інший. Так і в нас. Якщо продаємо в супермаркети картоплю, то вона має бути такою, якби ми продавали в Бельгію чи Німеччину.

— А хіба в супермаркетах не той самий принцип «Макдональдса»?

— Не зовсім. У Бельгії продавати неміту моркву чи неміту картоплю — правило дурного тону. Навіть більше, це робити просто заборонено. Зміти з овочів земля чи глина запросто можуть забити труби в будинку. І тоді господар матиме велику морочу з водоканалом. В Україні це ще поки дозволено. Але ми розуміємо, що в Україні стандарти щороку будуть підвищувати. Ми хочемо працювати на рівні майбутнього.

— Супермаркети охоче беруть вашу продукцію?

— Звісно. Вони знають, що ми даємо певну якість і навіть не будемо намагатися підсунути їм щось браковане. Тобто, вони в нас упевнені. Думаю, з часом реалізація зростатиме.

— Чим українські аграрії відрізняються від закордонних?

— Статистика каже, що в 60-70-х роках урожайність була однаковою. Навіть деякі сорти пшениці в СРСР давали більше аніж в Західній Європі чи Америці. Але з розпадом Союзу в країнах вільного світу почалася аграрна революція, яка відтоді не зупиняється. Захист рослин, автоматизація, роботизація, трактори, які керуються супутниками, генетика в рослинництві й тваринництві призвели до того, що величезні врожаї вирощує мала кількість працівників. Від цієї революції в світі пішло укрупнення ферм. В Україні з'явилися агрохолдинги розміром з усю Бельгію чи Голландію.

Повертаючись до питання про відмінність між українськими й закордонними фермерами, я би сказав таке. Фермер із Західної Європи виріс на сімейному фермерському бізнесі. Ще дитиною мріяв стати фермером. Все його дитинство минало на фермі. Вони спеціалісти-практики, які жодного дня не уявляють себе поза цією професією. І це видно з результатів. Сусідня з Бельгією Голландія за розмірами схожа з Київською областю. Але це потужніша сільськогосподарська країна аніж Україна. За експортним оборотом — це друга аграрна країна світу, хоча на карті світу — дрібненька цятка. Як їм це вдалося? Вони працюють на найвищому рівні. Постійні інновації, дорогі культури (насіння картоплі, тюльпани). Голландці вирощують й експортують через свої порти величезні об'єми м'яса. Це все продукція з високою доданою вартістю. Ось до таких показників треба прагнути українцям.

— Західні фермери хочуть іти в Україну?

— Безумовно. Виростає ціле покоління європейців, чий батьки були фермерами, а дітям через згадане укрупнення сімейного бізнесу вже не вистачає землі. Діти мають гарну аграрну освіту, але не мають, де її застосувати. Виїжджають у пошуках землі в Канаду, Румунію, Болгарію. Наприклад у Східній Німеччині 80% колишніх державних ферм скупили голландські фермери. Вони та інші мають величезне бажання працювати в Україні. Але бояться ризикувати. Чекають, коли з'являться чесні правила гри. Зрозумій мене правильно: я не закликаю, щоби сюди їхали європейські чи американські фермери. Найголовніше — щоби вся країна, область, район чи село рухалися вперед. Щоби з'являлися нові робочі місця. І не тільки в аграрному секторі. 1989 року Україна була 11-ю за економікою в світі. Я сподіваюся, що цей день колись повернеться. Для цього є всі підстави. Просто треба дати людям можливість чесно трудитися й користуватися результатами своєї праці.

Юрій СТРИГУН

Благодійний обід в Києві біля стадіону «Динамо». Бельгійці готують улюблену страву — картоплю фрі. Праворуч — Том Ван Гої. Поруч із ним посол Бельгії Люк Якобс

МОЇ ДІДИ БУЛИ ФЕРМЕРАМИ

Том Ван Гої, 38 років. Фермер із Бельгії. За освітою — інженер-електромеханік. Навчався в Антверпені.

Я народився і жив біля міста Антверпен у Бельгії. Саме на нашій землі канадець Джон Мак-Крей склав свого знаменитого антивоєнного вірша «У полях Фландрії». Відтоді фламандські маки стали символом скорботи за загиблими на війні. Цього року віршу виповнилося 100 років.

Моя баба Марія — майже свідок тих подій. Їй — 95 років. До речі, її чоловіка й мого діда звали Ернест. У Бельгії дітей біблійними іменами давно не називають. Мода на все англійське. Мене теж назвали англійським іменем.

Мої діди були фермерами. Один дід мав 50 гектарів землі. Другий — 40. Коли в країнах Бенілюксу почалася промислова революція, землю в діда викупили. На місці ферми збудували промислову зону. Порти Антверпен і голландський Роттердам стали морськими воротами для німецького промислового району Рур. Дід із батьком думали, у що вкласти кошти? Спочатку хотіли купити ділянку землі у Франції. Потім придбали склади під Антверпеном, транспортну фірму, зайнялися логістикою. Батько не встиг побути фермером у Бельгії.

Наприкінці 90-х років до батька прийшов болгарин Георгій. Показав руки й попросив будь-якої роботи. За десять днів батько перепитав одного з керівників відділу:

— А як там болгарин? Справляється?

Почув відповідь:

— Марку, якби нам ще 10 таких працівників, ми були би щасливими.

Георгій порадив нам вкласти гроші в бізнес у

Болгарії. Потім була Словаччина. У 1999 році ми купили транспортну компанію в Дніпрі. Побачили, як багато в Україні землі, і яка вона занедбана. У батькові заговорили його сільські гени. Тепер ми маємо сільськогосподарське підприємство в Золотоніському і Чорнобівському районі.

На початку мали 1600 гектарів. Зараз уже 2860. Кількість пайовиків постійно зростає. І тоді, і зараз мій батько їздить стареньким автомобілем, бо не любить виокремлюватися. Має старий телефон. Якби телефон служив 10 років, він би нізащо його не міняв поки той остаточно не зламався би. Батькові — 65 років. Він справжній трудоголік і його вже не змieniш, — сміється.

Інколи чую цікаві закиди у свій бік. Мовляв, «Гранекс-Черкаси» це ніяке не українське підприємство. Конкуренти кажуть: «Насправді це бельгійський фермер». Чекайте, в Антверпені 90% підприємств належать іноземному капіталу. Іноземні бізнесмени там дають і платять гроші. Що поганого у тому, що я вкладаю гроші в економіку України? Я ж не везу працівників із Бельгії. Тут трудяться українці. Якщо сюди зайде компанія «Форд» чи «Тойота», збудує автоза-

води і почне платити людям європейські зарплати — це теж буде погано?

Здається, в Україні можна щасливо жити, коли твій бізнес — ремонт сантехніки. Або, коли ти працюєш електриком. Якщо ж станеш розвивати свій бізнес до середнього (у Бельгії безліч компаній мають від 50 до 100 працюючих) — тоді олігархи не дають підвести голову. Тут уже їхня вотчина і їхні правила. Або ти підкоряєшся, або тебе знищать.

Я не перестаю дивуватися, коли бачу, у що вкладають гроші деякі українські сиборобагатки. Люди, які будують палаци із високими парканами, дасть Бог, зрозуміють, що гроші — не сенс життя.

„Частину життя проводжу в Бельгії, частину — в Україні. Маю дружину Анастасію й двох дітей — 9-річну доньку Кіру і сина Максима, 6 років. Коли їду додому, агітую знайомих вкладати гроші в Україну. Більшість бояться. Бо можна витратитися, а потім прийде якийсь чиновник із паперами і скаже, що твоє господарство вже не твоє.“

З часом ми стали товстошкурими. Здається, вже не боїмося нічого, звикли до всіх вибриків конкурентів. Кілька років тому в Черкасах просто в дворі будинку мені спалили автомобіль. Поліція показала відеозапис. Прийшов якийсь хлопець у капюшоні, чиркнув запальничкою і кинувся тікати. Другу машину спалили за кілька місяців. Сусіди почали гупати кулаком у двері:

— Томе, знову горить ваша машина!

Поліція паліїв не знайшла. Я лише здогадуюся, хто це міг зробити. Зла на них не тримаю. Мені своє робити — реалізувати свій проект в Україні. Бо люди в селах довірили мені свої паї.

Я читав, що в Україні 4 мільйони гектарів державних земель поділили між олігархами. Можливості для корупції тут — невичерпні.

Якщо землю не можна купити — це погано. Людина має право продати свою власність: землю, хату чи майно. Сподіваюся на чесний ринок і прозорі правила гри.

Неправильно думати, що чесні інвестори є лише на Заході. Аферисти є всюди. Натомість знаю й дружину з багатьма дуже порядними українськими бізнесменами, які пропонують креативні речі. Вони хочуть вкладати гроші в свою батьківщину. З часом таких буде більшість. Всі разом робимо одну справу — будемо нову Україну.

Юрій СТРИГУН

ЧЕРКАСЬКІ ЧИНОВНИКИ ЗА НАДУМАНОЮ СКАРГОЮ ЗАБОРОНИЛИ БУДУВАТИСЯ ІНОЗЕМНОМУ ІНВЕСТОРУ

Будівництво вартістю півмільйона євро скасували через одну букву в прізвищі

У селі Деньги Золотоніського району зупинилося будівництво нового складського приміщення для урожаю овочів. Роботи мав розпочати бельгійський фермер Том Ван Гої. Компанія «Гранекс», яку він очолює, закупила обладнання й устаткування на 550 тисяч євро. Причина зупинки – рішення черкаської державної архітектурно-будівельної інспекції. Інспектори спочатку дозволили, а потім заборонили будівництво.

– ТОВ «Гранекс-Черкаси» проводить будівництво овочесховища, як на мене, з порушенням, – писав у листі до інспекції один із прямих конкурентів «Гранексу». Цього виявилось достатньо для заборони і штрафів у кількості тисяч гривень.

Том Ван Гої має свою думку з приводу заборони будівництва.

– На початку минулого року ми звернулися до державної архітектурно-будівельної інспекції з проханням дозволити будівництво ще двох складських приміщень, – розповідає Том.

– Річ у тім, що існуючі склади не вмещали всю продукцію, яку ми збираємо на деньгівських полях. Тоді інспектори мали до нас кілька зауважень. Зокрема, йшла мова про те, що майбутньому складу треба присвоїти поштову адресу. Рішенням сільської ради це було зроблено. 27 квітня нам погодили декларацію на початок будівництва. З цього дня ми мали почати будувати. Однак тут треба знати специфіку. Будівництво складів триває півроку. Щоби встигнути до нового врожаю, треба починати будувати щонайпізніше 1 березня. Тоді до 1 вересня склад буде готовий прийняти продукцію, – розповідають Том Ван Гої й Світлана Серкова.

У компанії «Гранекс» вирішили почати будівництво в березні 2018 року. Для цього восени закупили 26 великих фур обладнання. Вклали 550 тисяч євро. Однак 2 січня несподівано отримали заборону Державної архітектурно-будівельної інспекції. Згодом ця інспекція взагалі ска-

Овочесховище в Деньгах. Поруч зі збудованими приміщеннями розташовані ще два, будівництво яких зупинилося через заборону черкаських чиновників

сувала свій же дозвіл на початок будівництва. Інспектори в одну мить відреагували на скаргу конкурента й швидко «знайшли» порушення.

– Перелік так званих порушень можна назвати смішним, якби не було так сумно, – каже Том Ван Гої. – Отже, інспектори ДАБІ закидають нам неправильно зазначену поштову адресу. Оскільки будівництво ведеться за межами населеного пункту, то перевіряльники вимагали надати нам точну поштову адресу. Ми звернулися до сільської ради, яка на черговій сесії присвоїла нам тимчасову адресу: вулиця Центральна, 127. Тепер інспектори кажуть, що це неправдива адреса, бо там розташований офіс компанії. Наступне «порушення» – неправильно зазначене прізвище головного інженера. Написано Курлаєв, а насправді – Курлаєв. Третє порушення – неправильно зазначено назву

органу, який видав містобудівні документи. Написано «сектор містобудування», а треба «відділ містобудування». І ось на підставі цих «порушень» нам скасували будівництво, – обурюється директор ТОВ «Гранекс-Черкаси». – Мало того, компанію оштрафували на 650 тисяч гривень, а мене особисто – на 25 тисяч.

У сторонніх спостерігачів складається враження, що вся історія з «порушеннями» висмоктана з пальця з однією метою – не дати нам будувати в Україні, не дозволити вкладати інвестиції й створювати повноцінні робочі місця для місцевих жителів й у кінцевому результаті – не дати платити податки в бюджети різних рівнів.

«Гранекс-Черкаси» не змирився із таким рішенням і подав кілька судових позовів на Державну архітектурно-будівельну інспекцію. Зараз вони перебувають у стадії розгляду.

– Звісно, конкурентам вдалося відстроювати будівництво, – стверджує Том. – Ми втратили рік часу. Збитки – мільйони гривень. Мені цікаво, чи розуміють конкуренти, який ефект і які наслідки матимуть їхні діяння? Адже окрім заборони будівництва складу хочуть перекрити наші свердловини, штрафують нас за нібито розорані кургани. Не зупиняються ні перед чим. Пишуть у газетах про нібито якийсь картопляний рейх у селі Деньги, доходять до того, що порівнюють нас із фашистами. Працюють на повний саботаж нашого підприємства, де мають роботу 70 осіб. Однак їхня писанина має зворотній ефект. Багато пайовиків вибирають саме нас. Вони бачать результати нашої праці. Попри труднощі ми з оптимізмом працюємо далі й робимо це навіть дуже успішно. А з часом працюватимемо ще краще!

Юрій СТРИГУН

Всередині картоплі: Найприємніші овочі в світі

Одна картоплина середнього розміру

110

Калорій

Жири • Натрій
Холестерин
Абсолютно відсутні

Я ... (від рекомендованого денної норми)

18%

Калій (*більше ніж у банані)

45%

Вітамін С

10%

Вітамін В6

8%

Харчові волокна

6%

Залізо

*Біла картопля є найбільшим і найдоступнішим джерелом калію за будь-який овоч або фрукт

Картопля має одну з найвищих загальних антиоксидантних властивостей серед овочів

Картопля наповнена складними вуглеводами, забезпечуючи поживність та тривалу енергію, на відміну від їжі з простими вуглеводами.

Діти, які вживають картоплю отримують достатню кількість клітковини та вітаміну С.

"Картопля сприяє підвищенню якості продуктів харчування та збільшенню споживання овочів. Картопля відіграє важливу роль у забезпеченні доступного харчування американців. Ви можете дозволити собі відповідати основним дієтичним рекомендаціям, якщо ви включите картоплю в раціон".

Адам Древновський, доктор філософії,
Університет Вашингтона

в с. Деньги

ТОВ «Гранекс-Черкаси» активно працює з пайовиками і має бажання розширити земельний банк. Ми пропонуємо на 2018 рік:

- **10** відсотків орендної плати
- **10 000** грн премія за підписання договору
- **750** грн/пай грошова виплата на оранку
- **120** кг соняшнику чи олія власного виробництва
- **25** кг цукру
- **5** грн тюк соломи (25 шт. на пай)
- **20** кг безкоштовно посадкова картопля
- **2000** грн допомога рідним на поховання пайовика
- **1000** грн пайовикам при народженні дитини
- доставка у мішках по **50** кг або біг бегах по **1000** кг
- зерно: пшениця, ячмінь, кукурудза на ваш вибір
- безкоштовна доставка зерна

Надаємо послуги:

- косіння сінокосів **5** грн за сотку
- оранка городів **30** грн за сотку
- робота навантажувача Маніту **300** грн/год
- доставка тюків соломи **60** грн машина
- комбайнування **15** грн за сотку
- послуги млина **0,25** грн за 1 кг
- послуги вантажного транспорту **250** грн/год

Розрахунки	Середній розмір паю, га	Нормативно-грошова оцінка землі, грн	Орендна плата - 10%	Прибутковий та військовий податок 19,5%	До оплати на руки, грн	Контакти
Деньги	2,42	94 543,37	9 454,34	1 843,60	7 610,74	Валентина Король т. 0674705627 Анатолій Воропай т. 0983302463
Кропивна	2,53	108 197,11	10 819,71	2 109,84	8 709,87	Наталія Савченко т. 0978164392 Василь Опрофат т. 0674709990
Благодатне	2,21	71 308,80	7 130,88	1 390,52	5 740,36	Людмила Осадчук т. 0674704008
Великі та Малі Канівці	3,11	161 838,00	16 183,80	3 155,84	13 027,96	Інна Очеретня т. 0973269546 Надія Зінич т. 0972587264
Чорнобай	2,47	127 676,35	12 767,64	2 489,69	10 277,95	Світлана Серкова т. 0674705709 Руслан Серков т. 0962410128
Чорнобай	2,89	145 152,99	14 515,30	2 830,48	11 684,82	Світлана Серкова т. 0674705709 Руслан Серков т. 0962410128
Крутьки	1,95	61 613,38	6 161,34	1 201,46	4 959,88	Жанна Нечипоренко т. 0675799706 Світлана Лось т. 0963577940
Мельники	2,22	74 075,49	7 407,55	1 444,47	5 963,08	Жанна Нечипоренко т. 0675799706 Том Ван Гої т. 0676277879

**Земельна команда ТОВ «Гранекс-Черкаси»
завжди готова прийти на допомогу**